

4.2 ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ತತ್ವ (Principle of Effective Demand)

ಕೇನ್ಸ್‌ರ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ 'ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆ'ಯಾಗಿದೆ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣವು 'ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯ' ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ 'ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕೊರತೆಯೇ' ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕೇನ್ಸ್ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಎಂದರೆ ಬಯಕೆ. ಇದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಲು ಆದಾಯವನ್ನು ಅನುಭೋಗದ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಹೂಟಿಯ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸರಕು-ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಬಂಡವಾಳ ಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ, ವರಮಾನ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇನ್ಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು (o) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನ (y) ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅನುಭೋಗದ ವೆಚ್ಚ (c) ಮತ್ತು ಹೂಟಿಯ (I) ವೆಚ್ಚಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವೆಚ್ಚದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚವೂ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು (Factors Determining effective Demand)

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ i) ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ii) ಸಮಗ್ರ ಪೂರೈಕೆಯ ಕಾರ್ಯ.

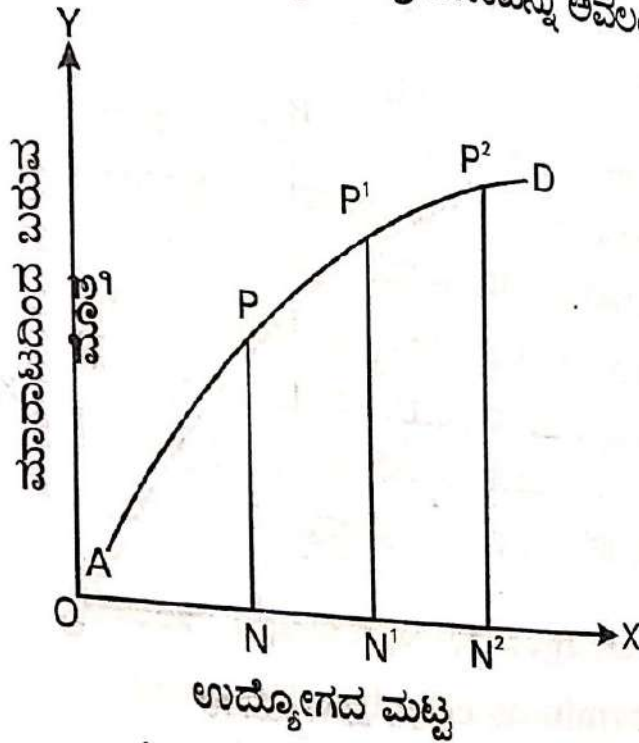
i) ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯ (Aggregate Demand Function)

ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯು ಒಂದು ದೇಶದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ

ಆದಾಯದ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇದು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಹಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಮೀಕರಣದ ಮೂಲಕವೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

$D = f(N)$ D ಯು ಉದ್ಯಮಿದಾರನು ತನ್ನ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದ ನೀರಿಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು N ಕಾರ್ಮಿಕರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು 'ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆ ಅನುಸೂಚಿ' (Aggregate Demand Schedule) ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಆದಾಯದ ಮೊತ್ತದ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಆ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದಂತೆಲ್ಲ ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಉದ್ಯಮಿಯ ಆದಾಯವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವು ನೇರವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

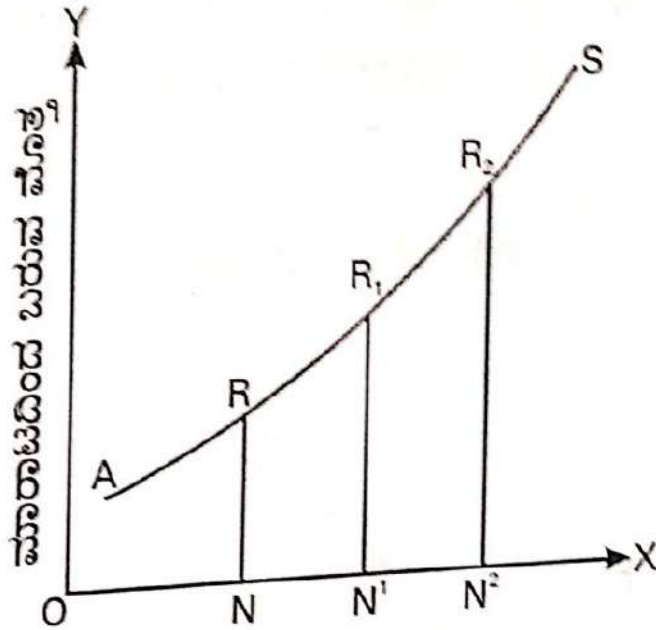
ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.1 : ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆ

ರೇಖಾಚಿತ್ರ (4.1)ದಲ್ಲಿ AD ರೇಖೆಯು ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ತಲಾಕ್ಷವು ಉದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತು OY ಲಂಬಾಕ್ಷ ಉದ್ಯಮಿಗೆ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗದ ಮಟ್ಟ (ON, ON₁ ಮತ್ತು ON₂) ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಉದ್ಯಮಿಯ ಆದಾಯ ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಮೊತ್ತವು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. (PN, P₁N₁ ಮತ್ತು P₂N₂) ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಗ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯು

ಸಂಚಿತವಾದ ರೇಖೆಯು ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ರೇಖೆಯು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಪೂರೈಕೆಯ ಕಾರ್ಯ (Aggregate Supply Function)

ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಳಿಗೆ ಗೇಣಿ, ಕೂಲಿ, ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಲಾಭದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗದ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೂರೈಕೆಯ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಉದ್ಯೋಗದ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಆಯಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಪೂರೈಕೆಯ ಕಾರ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.2 : ಸಮಗ್ರ ಪೂರೈಕೆ

ರೇಖಾಚಿತ್ರ (4.2)ದಲ್ಲಿ AS ರೇಖೆಯು ಸಮಗ್ರ ಪೂರೈಕೆಯ ರೇಖೆಯಾಗಿದೆ. OX ತಲಾಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತು OY ಲಂಬಾಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಆದಾಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ (ON, ON₁ ಮತ್ತು ON₂) ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು (RN, R₁N₁ ಮತ್ತು R₂N₂) ಆದಾಯದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು AS ರೇಖೆಯು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೂರೈಕೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಆಯಾ ಮಟ್ಟದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.